

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Taubera, soudkyně Pavly Klusáčkové a soudce Vadima Hlavatého v právní věci

žalobkyně:

M. K.,

státní příslušnost: Ukrajina

zastoupená advokátkou Mgr. Martinou Sklenskou

se sídlem Brno, Moravské nám. 13

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra

sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu ze dne 4. 6. 2025, zaevidované pod sp. zn. OAM-0384210/DO-2025,

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobkyni vrátil dne 4. 6. 2025 její žádost o dočasnou ochranu, zaevidovanou pod sp. zn. OAM-0384210/DO-2025, jako nepřijatelnou, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobkyně o dočasnou ochranu ze dne 4. 6. 2025, zaevidované pod sp. zn. OAM-0384210/DO-2025.

- III. Žalovaný je povinen do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení 10 140 Kč, a to do rukou její zástupkyně Mgr. Martiny Sklenské, advokátky.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhá vydání rozsudku, kterým by soud konstatoval, že zásah žalovaného spočívající v tom, že jí dne 4. 6. 2025 vrátil žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou, byl nezákonný. Zároveň požaduje, aby soud zakázal žalovanému pokračovat v porušování jejích práv a přikázal žalovanému, aby obnovil stav před vrácením žádosti o dočasnou ochranu.
2. Žalobkyně je občankou Ukrajiny. Po vypuknutí ozbrojeného konfliktu vycestovala z území Ukrajiny nejprve do Rakouska, kde získala dočasnou ochranu. Po necelém roce jí byla dočasná ochrana v Rakousku zrušena. Následně žalobkyně obdržela dlouhodobé vízum do 25. 4. 2025 v Polsku. V současné době žalobkyně nedisponuje v žádném státě EU dočasnou ochranou, ani jiným pobytovým oprávněním. Žalobkyně podala u žalovaného dne 4. 6. 2025 žádost o dočasnou ochranu, která byla shledána nepřijatelnou dle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Lex Ukrajina“), konkrétně že získala dočasnou nebo mezinárodní ochranu v jiném členském státě EU.

II. Obsah žaloby

3. Žalobkyně v podané žalobě odkázala na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina odporuje unijnímu právu (viz zejména rozsudky ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42, a č. j. 1 Azs 174/2024-42). Z uvedených rozsudků vyplývá, že osobám, na něž se vztahuje Prováděcí rozhodnutí z dohody členských států o vyloučení čl. 11 směrnice o dočasné ochraně a z výkladových stanovisek Komise jakožto soft-law, svědčí právo primární volby členského státu, v němž požádají o vydání provolení k pobytu z titulu dočasné ochrany, a poté, co takové pobytové oprávnění získají, také právo sekundárního pohybu v rámci Unie či sekundární volby členského státu. Tedy právo požádat a získat pobytové oprávnění z titulu dočasné ochrany v jiném členském státě, kam se rozhodne přesunout. S ohledem na výše uvedené měla žalobkyně za to, že žalovaný byl povinen její žádost přijmout a věcně ji projednat.

III. Vyjádření žalovaného k podané žalobě a další související vyjádření

4. Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě navrhl, aby soud žalobu zamítl. Dále poukázal na skutečnost, že žalobkyně figuruje v platformě pro výměnu informací o držitelích dočasné ochrany mezi členskými státy (Temporary Protection Platform) jako držitelka dočasné ochrany v Rakousku. Svědčí o tom, znak „tp“ uvedený v rubrice „Type of protection“. Dále uvedl, že z formulace § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina jednoznačně plyne, že k naplnění důvodu nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu stačí, pokud cizinec v jiném členském státě o dočasnou ochranu získal, žádná další podmínka již není třeba. Žalovaný tak neměl jinou možnost, než žádost žalobkyně o dočasnou ochranu vyhodnotit jako nepřijatelnou.
5. Žalovaný měl za to, že závěr Nejvyššího správního soudu vyplývající z žalobkyní poukazovaných rozhodnutí Nejvyššího správního soudu stran práva sekundárního pohybu

držitelů povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany z žádného právního předpisu nevyplývá. Nadto již v současnosti nemůže obstát. Dne 13. 6. 2025 na základě jednomyslné podpory vyjádřené na Coreperu dne 11. 6. 2025 ministři vnitra na zasedání Rady ministrů vnitra jednomyslně podpořili další roční prodloužení dočasné ochrany. Oproti minulému rozhodnutí o prodloužení došlo v úvodních ustanoveních (tzv. recitálech) k několika změnám. Pro oblast týkající se druhotných pohybů byly odsouhlaseny dva nové recitály. První recitál míří na případy, kdy osoba, která je poživitelem dočasné ochrany v jednom členském státě, požádá o udělení dočasné ochrany v druhém členském státě. Takové žádosti by měly být zamítnuty. Recitál odkazuje i na rozsudek SDEU ve věci Krasiliva (C-753/23) a konkrétně na bod 30 rozsudku. Tento recitál ani rozsudek Soudního dvora EU nepožadují žádnou asistenci orgánů členského státu směrem k poživiteli dočasné ochrany, jde-li o zrušení jeho dočasné ochrany v druhém členském státě, jak to vyžaduje judikatura Nejvyššího správního soudu.

6. Skutečnost, že právo sekundárního pohybu držitelů dočasné ochrany ze směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001, o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“), neplyne, potvrdil i Nejvyšší správní soud ve výše uvedených rozsudcích. Držitelům dočasné ochrany jsou přiznána práva definovaná v kapitole III směrnice o dočasné ochraně. Z žádného z uvedených ustanovení neplyne, že by dotčeným osobám bylo též přiznáno právo sekundárního pohybu v rámci EU.
7. Podle čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně má každý členský stát povinnost přijmout opatření za účelem zajištění povolení k pobytu vůči „*osobám požívajícím dočasné ochrany*“. Tímto termínem směrnice o dočasné ochraně obecně označuje osoby, na něž se vztahuje prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (dále jen „Prováděcí rozhodnutí“). Ovšem tuto povinnost nemohou členské státy logicky mít vůči osobám, kterým již bylo oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany některým členským státem vydáno. Ustanovení čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně, když stanoví povinnost přijmout opatření, jejichž výsledkem má být vydání povolení k pobytu na území členského státu, totiž používá množného čísla. Tedy ten členský stát, který takové pobytové oprávnění osobě požívající dočasnou ochranu vydal, tuto povinnost splnil i za ostatní členské státy. Byl tím naplněn cíl tohoto ustanovení. Pokud by toto ustanovení mělo dopadat i na osoby, které již toto pobytové oprávnění získaly v jiném členském státě, muselo by znít jinak, a především by nesměla být součástí směrnice ustanovení čl. 15 a 26.
8. Směrnice o dočasné ochraně pro označení osob, kterým již členským státem bylo vydáno povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany, používá termínu: „*osoby požívající dočasnou ochranu na území členského státu*“. Jde například o čl. 10, 11, 15 nebo 26 směrnice o dočasné ochraně. Tohoto označení směrnice používá vždy tam, kde reguluje postup členských států vůči osobě, již bylo již jedním členským státem pobytové oprávnění z titulu dočasné ochrany vydáno. Povinnost vydat povolení k pobytu osobě, která je již držitelem povolení k pobytu

z titulu dočasné ochrany v jiném členském státě, směrnice o dočasné ochraně omezuje pouze na případy uvedené v čl. 15 odst. 6 a také v čl. 26 odst. 4.

9. Ustanovení čl. 15 a 26 směrnice o dočasné ochraně by byla naprosto zbytečná, pokud by z čl. 8 vyplývala členským státům povinnost udělit oprávnění k pobytu z titulu dočasné ochrany i těm osobám požívajícím dočasné ochrany, kterým již bylo pobytové oprávnění z tohoto titulu vydáno v jiném členském státě. Směrnice by pak nemusela řešit slučování rodin ani přesuny osob požívajících dočasné ochrany z kapacitních důvodů.
10. Závěr Nejvyššího správního soudu o druhotném pohybu vysídlených osob považoval žalovaný za nesprávný, neboť nevyplývá z Prováděcího rozhodnutí ani z dohody o neaplikaci čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Tento článek upravuje pouze povinnosti členských států navzájem, když zavazuje členský stát, který osobě požívající dočasné ochrany vydal povolení k pobytu na svém území, aby ji převzal zpět na své území v případě, že se na území jiného členského státu nachází neoprávněně. Nepoužívání čl. 11 mezi členskými státy samo o sobě nemůže založit osobě požívající dočasné ochrany, které bylo vydáno povolení k pobytu podle čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně jedním členským státem, právo získat toto povolení v jiném členském státě.
11. Jakékoliv případné pochybnosti o důsledcích dohody členských států o nepoužívání čl. 11 směrnice o dočasné ochraně dle žalovaného zcela rozptýlil druhý nový recitál Prováděcího rozhodnutí dne 13. 6. 2025. Z uvedeného recitálu dle žalovaného plyne, že dohoda členských států o neaplikování čl. 11 směrnice o dočasné ochraně nemá vliv na aplikaci čl. 8 odst. 1 téže směrnice. Přesněji nemá být vykládáno v tom smyslu, že by z něj členskému státu vyplývala povinnost vydat povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany osobě, která již držitelem povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany byla v jiném členském státě.
12. Dále žalovaný poukázal na to, že cílem prohlášení členských států ze dne 4. 3. 2022 týkající se neaplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně bylo „... *podpořit členské státy, které jsou hlavními vstupními místy hromadného přílivu vysídlených osob prchajících před válkou z Ukrajiny, na něž se vztahuje prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 4. března 2022, a s cílem prosazovat rovnováhu mezi úsilím všech členských států ...*“, tj. cílem této dohody nebylo umožnění druhotných pohybů v rámci členských států EU, ale naopak rovnoměrné rozprostření vysídlených osob z Ukrajiny po celém území EU a členských států. K tomu žalovaný poukázal na prohlášení SRN a České republiky ze dne 24. 6. 2024 v dokumentu Generálního sekretariátu Rady č. 11119/2024.
13. Žalovaný tvrdil, že přijetí závěrů Nejvyššího správního soudu by znamenalo, že ČR by byla nucena přijímat na své území osoby, které požívají práva plynoucí z dočasné ochrany v jiném členském státě, a poskytnout jim povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany. Pokud by úmysl unijního zákonodárce byl takový, nebylo by účelné, aby Evropská komise ve spolupráci s členskými státy spolupracovala v síti EU pro připravenost na migraci a pro řešení migračních krizí v souladu s doporučením (EU) 2020/1366. Cílem této spolupráce na poli Evropské unie je právě výměna informací a další relevantní spolupráce, která cílí také na podporu nejvíce zasažených států, ke kterým ČR bezesporu patří. Prostřednictvím této sítě Česká republika několikrát Komisi a další členské státy informovala o vyčerpání kapacit, které jsou v ČR k dispozici pro osoby, které požívají dočasné ochrany.

14. Pokud by cílem Prováděcího rozhodnutí bylo naprosto volné přemísťování osob mezi členskými státy, šlo by o situaci, která nemá právní ani věcný základ v celkovém systému Evropské unie, pokud jde o migraci. Tento princip by znamenal nabourání práva EU jak v oblasti azylu, tak v oblasti úpravy schengenské spolupráce, ale i úpravy legální migrace. Osoby s dočasnou ochranou by měly privilegované postavení oproti jiným cizincům, včetně občanů Evropské unie, bez ohledu na jejich pobytové oprávnění, kdy přesun státních příslušníků třetích zemí v rámci schengenského prostoru má svá pravidla, která jsou rozdílná podle pobytového režimu státních příslušníků třetích zemí. Takové privilegované zacházení s osobami požívajícími dočasné ochrany není ani logické.
15. Žalovaný rovněž poukázal na to, že ani Prováděcí rozhodnutí nemůže rozšířit rozsah práv, která jsou držitelům oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany přiznána. Článek 5 směrnice o dočasné ochraně totiž nepředpokládá, a tedy ani neumožňuje na základě Prováděcího rozhodnutí rozšířit rozsah práv, která jsou držitelům dočasné ochrany směrnicí přiznána. Pokud tedy právo sekundárního pohybu v rámci EU držitelům dočasné ochrany neplyne přímo ze směrnice, nelze jej dovozovat z Prováděcího rozhodnutí, kterým byla dočasná ochrana vyhlášena. K tomu žalovaný poukázal na rozsudek SDEU ve spojených věcech Kaduna (C-244/24 a C-290/24).
16. Konečně měl žalovaný za to, že má-li být jedním z cílů směrnice o dočasné ochraně předcházet riziku druhotného pohybu osob mezi členskými státy (bod 9 preambule směrnice), pak přece nelze Prováděcím rozhodnutím ani praxí členských států zavést přesný opak.
17. Závěrem vyjádření žalovaný poukázal na předchozí rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2022, č. j. 2 Azs 178/2022-46, v němž Nejvyšší správní soud naopak potvrdil správnost postupu žalovaného, který vyhodnotil žádost o udělení dočasné ochrany jako nepřijatelnou právě z důvodu uvedeného v § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb.

IV. Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

18. Městský soud v souladu s § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal popsany skutkový děj. Vycházel při tom ze skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).
19. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobkyně i žalovaný s tímto postupem souhlasili, resp. nevyjádřili nesouhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání. Veškeré podklady a listiny, z nichž soud vycházel a jichž se dovolávaly i procesní strany ve svých podáních, jsou obsaženy v žalobkyní i žalovaným doložených písemnostech, které byly oběma stranám předem známy, a nebylo navrženo provedení dalších důkazních prostředků.
20. Úvodem soud uvádí, že žaloba v této věci je přípustná, jelikož SDEU ve věci Krasiliva dovodil, že čl. 47 Listiny základních práv EU vyžaduje, aby osoba žádající o dočasnou ochranu ve smyslu směrnice o dočasné ochraně měla přístup k účinné soudní ochraně. Žalovaným formulované vztažení garance opravného prostředku pouze na osoby uvedené v čl. 15 a 28 směrnice o dočasné ochraně proto neobstojí. V kontextu řečeného je tudíž § 5 odst. 2 Legis Ukrajina rozporný s čl. 47 Listiny základních práv EU, soud proto neaplikoval soudní výlukou dle uvedeného ustanovení.
21. Žaloba je důvodná.

22. Mezi stranami je sporné, zda žalobkyně požívá dočasnou ochranu v Rakousku. Zatímco žalobkyně tvrdí, že jí byla dočasná ochrana v Rakousku zrušena, žalovaný odkazuje na platformu pro výměnu informací o držitelích dočasné ochrany mezi členskými státy, ve které je žalobkyně neustále vedena jako držitelka dočasné ochrany v Rakousku. Tato skutečnost ovšem není pro rozhodnutí soudu v této věci zcela klíčová.
23. SDEU se sice ve věci Krasiliva explicitně nezabýval otázkou nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina, tj. případem, kdy žadatel již disponuje dočasnou či mezinárodní ochranou jiného členského státu EU, na uvedené rozhodnutí SDEU ovšem navázal Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, a ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42. Z nich vyplývá, že důvod nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina je rozporný s právem EU. Žádost je nutné ve správním řízení projednat věcně, přičemž žadateli, který již disponuje dočasnou ochranou či jiným dlouhodobým pobytovým oprávněním v členské zemi EU, je nutné umožnit nechat si existující dočasnou či mezinárodní ochranu zneplatnit. Učiní-li tak, bude mu udělena dočasná ochrana, v opačném případě bude jeho žádost zamítnuta.
24. Úvahy žalovaného stran neupravení druhotného pohybu ve směrnici o dočasné ochraně jsou v rozporu s recentní výše citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu. V ní je totiž dovozeno, že mají-li osoby dle čl. 2 odst. 1 Prováděcího rozhodnutí právo zvolit si hostitelský členský stát, a nebude-li současně vůči nim uplatněn čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, pak z toho vyplývá rovněž právo přemístit svůj pobyt do jiné zvolené členské země EU, jinak by výluka z aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně postrádala smysl.
25. Žalovaný zpochybňuje výše uvedené závěry Nejvyššího správního soudu s ohledem na smysl a účel směrnice o dočasné ochraně, dále pak na to, že Prováděcí rozhodnutí nemůže zakotvit nová práva, která neupravuje již směrnice o dočasné ochraně, a konečně že by v důsledku interpretace Nejvyššího správního soudu došlo k založení nedůvodně privilegovaného postavení žadatelů o dočasnou ochranu.
26. Soud prvně doplňuje, že systém nakládání s vysídlenými osobami dle Prováděcího rozhodnutí stanovil ad hoc speciální kritéria týkající se tohoto jednoho případu hromadného vysídlení osob. Nejedná se proto o obecné zakotvení příznivějšího právního standardu než v případě jiných cizinců či občanů EU, jejichž pohyb mezi státy EU podléhá určitým pravidlům. Rovněž je nutné uvést, že oproti občanům EU či osobám žádajícím o azyl ve smyslu Dublinského nařízení jsou držitelé dočasné ochrany v odlišném postavení, jelikož se u nich nepočítá s pobytem přesahujícím existenci důvodu pro udělení dočasné ochrany. Není proto u nich dán případný důvod pro přísnější regulaci druhotného pohybu, jelikož jejich pobyt ať v prvním či druhém členském státě bude na základě tohoto pobytového titulu vždy pouze dočasný.
27. Soud dále neshledává, že by závěry Nejvyššího správního soudu byly rozporné se smyslem a účelem směrnice o dočasné ochraně. Směrnice o dočasné ochraně sice skutečně blíže neupravuje případy druhotného pohybu mimo žalovaným citovaný čl. 15 a 26, to ovšem neznamená, že by druhotný pohyb sama zakazovala. Tento závěr ostatně vyplývá rovněž z žalovaným uvedeného sdělení Evropské komise – byť žalovaný považuje závěry Komise za blíže nezduvodněné a soft-law, jedná se o interpretační vodítko, které mělo žalovaného

přivést k závěru, že směrnice o dočasné ochraně nezamezuje a priori druhotnému pohybu osob čerpajících dočasnou ochranu mezi členskými státy.

28. Žalovanému lze přisvědčit, že členské státy mohou přijmout úpravu nad minimální standard směrnice. Aplikace přerozdělovacího mechanismu dle čl. 26 směrnice o dočasné ochraně ani v případě možnosti volného výběru členského státu pro účely druhotného pohybu přitom není omezena, když aplikace daného mechanismu je na základě čl. 26 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně beztak odvislá od souhlasu dotčených přemísťovaných osob – uvedené ustanovení by postrádalo smysl, pouze pokud by čl. 26 směrnice o dočasné ochraně bylo možné aplikovat i bez souhlasu přemísťovaných osob, protože ty by se v takovém případě mohly vrátit nazpět. Článek 15 směrnice o dočasné ochraně sice při otevření možnosti druhotného pohybu není příliš potřebný, je ale nutné zohlednit, že se jedná o obecný minimální standard. Prováděcí rozhodnutí se nadto k druhotnému pohybu držitelů dočasné ochrany vyjádřilo v tom smyslu, že je na základě dohody států vyloučena aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně – uvedený postup fakticky a v souladu s čl. 11 směrnice o dočasné ochraně prakticky vyprázdnil povinné slučování rodin dle čl. 15 směrnice o dočasné ochraně, protože generální výluka jakékoliv aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně má za následek nutnost otevřít druhotný pohyb napříč členskými státy nejen fakticky, ale rovněž i legálně. Byť žalovaný výluku čl. 11 směrnice o dočasné ochraně činí spornou s poukazem na jednostranná prohlášení ČR a Německa, právní irelevanci těchto jednostranných prohlášení se již zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudcích č. j. 1 Azs 174/2024-42 a č. j. 1 Azs 336/2024-42. Samotný fakt jednostranného prohlášení bez odrazu v normativním či nenormativním textu Prováděcího rozhodnutí nemůže mít následky, které žalovaný s uvedeným prohlášením spojuje. Žalovaný mimoto neuvádí žádnou novou skutečnost, která by zpochybnila dřívější závěry Nejvyššího správního soudu.
29. Lex Ukrajina v současnosti neobsahuje normu, která by založila nepřijatelnost žádosti o dočasnou ochranu u osoby, která v minulosti byla držitelkou dočasné ochrany v jiném členském státě, ale o tuto ochranu v mezidobí z jakéhokoliv důvodu přišla. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina se totiž týká pouze osob pod souběžnou dočasnou ochranou jiného členského státu. Judikatura Nejvyššího správního soudu ovšem nerozporuje, že tento stav možný není, pouze žalovanému uložila, aby v těchto případech byla taková osoba poučena o nemožnosti souběžného využívání dočasné ochrany ve více členských státech, případně aby žalovaný prověřil, zda udělením dočasné ochrany v ČR automaticky zanikne dočasná ochrana udělená v jiném členském státě. Závěry žalovaného zpochybňující citovanou judikaturu Nejvyššího správního soudu proto neobstojí.
30. Žalovaný tudíž v této věci nepostupoval v souladu s právem, jak bylo vyloženo ve shora citované judikatuře Nejvyššího správního soudu. Nejvyšší správní soud dovodil, že druhotný pohyb osob ve smyslu § 3 Legis Ukrajina je přípustný za podmínky, že takové osoby nepožívají ve stejný moment dočasnou či mezinárodní ochrany ve více než jednom členském státě EU a že o žádosti o dočasnou ochranu je nutné vést řádné správní řízení. Žalovaný proto měl v této věci nejprve postavit najisto, zda žalobkyně skutečně je či není držitelkou dočasné ochrany v Rakousku – u čehož nepostačí paušální odkaz na informační systém TPD, u něhož není dán princip materiální publicity. V této souvislosti je nutné dodat, že pokud v současnosti žalobkyně nedisponuje dočasnou ochranou Rakouska, pak na ni nelze vztáhnout § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina. Cílem Legis Ukrajina bezpochyby totiž

nebylo zamezit ukrajinským uprchlíkům přístup k dočasné ochraně, pokud nejsou pod mezinárodní či dočasnou ochranou některého z členských států EU. Takový postup by buďto nutil uprchlíky vracet se do země původu, což není možné v důsledku panujícího válečného konfliktu, nebo pobývat na území ČR bez pobytového oprávnění, či se pokusit získat dočasnou či mezinárodní ochranu v jiném členském státu EU. Obě tato řešení jsou přitom nežádoucí – nelze právní řád vykládat restriktivně, aby docházelo k systematickému nárůstu počtu osob bez pobytového oprávnění v ČR, stejně jako není možné, aby byli uprchlíci bez právního titulu *de facto* nuceni opustit území ČR. Takový postup nadto obchází dohodnutou neaplikaci čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Pakliže má žalovaný dojem, že jsou kapacity ČR ve věci dočasné ochrany již zcela vyčerpány, může ministr vnitra na půdě EU iniciovat změnu Prováděcího rozhodnutí a spuštění mechanismu solidarity dle čl. 26 směrnice o dočasné ochraně.

31. Po případném seznání, že žalobkyně v současnosti stále disponuje dočasnou ochranou Rakouska, měl žalovaný ověřit, zda Rakousko nespojuje s přiznáním dočasné ochrany v jiném státě EU *ex lege* zánik dočasné ochrany v Rakousku analogicky k § 5 odst. 8 písm. b) Legis Ukrajina, a pokud by tomu tak nebylo, pak žalobkyni poučit o možnosti zneplatnění své případně existující dočasné ochrany v Rakousku, jelikož není v souladu s českými právními předpisy možné souběžně požívat dočasnou ochranu ve více státech EU. Protože tak žalovaný neučinil, postupoval v této věci nezákonně.
32. Na výše uvedeném posouzení nemůže nic změnit ani žalovaným zmíněné prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 13. 6. 2025. Je nezbytné zdůraznit, že jde o recitály (body preambule), tj. odůvodnění normativní části. Recitály nejsou bez významu, nejde ovšem o vlastní normy, nýbrž o výkladová vodítka. Nemění tedy normativní části Prováděcího rozhodnutí ani směrnice o dočasné ochraně. V daném případě recitály 4 a 5a reagují na rozsudek SDEU ve věci Krasiliva. Soud se na rozdíl od žalovaného nedomnívá, že na jejich základě je druhotný pohyb držitelů dočasné ochrany nežádoucí a že je nutné osobě, která je (byla) držitelkou dočasné ochrany v jiném členském státě, zamítnout (odmítnout) její žádost o dočasnou ochranu ČR bez dalšího.
33. Předně má soud za to, že žalovaný dezinterpretuje recitál 4, potažmo bod 30 rozsudku SDEU ve věci Krasiliva, resp. dovozuje z něj závěry v nich neobsažené. SDEU uvedl, že „orgány členského státu jsou však oprávněny v rámci zkoumání této žádosti ověřit, zda osoby žádající o povolení k pobytu uvedené v čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55 spadají do kategorií osob uvedených v čl. 2 prováděcího rozhodnutí 2022/382 a požívají dočasné ochrany a zda již nezískaly povolení k pobytu v jiném členském státě“ – hovoří se o ověření, o zamítnutí žádosti zde není ničeho. Recitál 4 pak sice zmiňuje zamítnutí žádosti osoby, která dočasnou ochranu získala v jiném členském státě, ovšem s ohledem na v něm obsažený odkaz na bod 30 rozsudku SDEU ve věci Krasiliva a nutnost postupu v souladu s ním je izolovaný výklad žalovaného nesprávný.
34. Co se týče recitálu 5a, jeho podstatou je dle soudu to, že nemůže být udělena vícenásobná dočasná ochrana – sám žalovaný poukazuje na to, že recitál 5a navazuje na recitál 4 hovořící o cíli zabránit vícenásobné registraci k dočasné ochraně. Nejvyšší správní soud ve shora citované judikatuře dospěl k závěru, že pokud již byla v jiném členském státě dočasná ochrana zrušena, může být udělena v ČR, a pokud zrušena nebyla, má žalovaný žadateli

umožnit ji zrušit. Tyto závěry Nejvyššího správního soudu přitom nejsou v rozporu ani s bodem 30 rozsudku SDEU ve věci Krasiliva, ani s recitály 4 a 5a.

35. Pro úplnost soud doplňuje, že rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2022, č. j. 2 Azs 178/2022-46, byl překonán rozsudkem SDEU ve věci Krasiliva, jak ostatně plyne i z recentních výše zmíněných rozsudků Nejvyššího správního soudu. Nejvyšší správní soud se proto nemusel s uvedeným rozsudkem nijak vypořádávat, když ten byl vydán před navazující judikaturou SDEU v návaznosti na předběžnou otázku položenou právě Nejvyšším správním soudem.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

36. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a výše uvedený zásah žalovaného byl nezákonný. Zároveň s tím soud zakázal žalovanému, aby pokračoval v porušování práva žalobkyně na podání žádosti o dočasnou ochranu a obnovil stav před vrácením žádosti žalobkyně o dočasnou ochranu jako nepřijatelné.
37. Žalovaný musí v souladu s citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu ověřit, zda žalobkyně disponuje dočasnou či jinou mezinárodní ochranou v jiném členském státě EU, která zároveň v daném hostitelském státě nezanikne *ex lege* analogicky k § 5 odst. 8 písm. b) Legis Ukrajina. Pokud žalobkyně nebude disponovat dočasnou či mezinárodní ochranou v jiné členské zemi EU, pak musí žalovaný vyhovět její žádosti o dočasnou ochranu, jestliže naopak bude žalobkyně disponovat dočasnou či mezinárodní ochranou v jiném členském státě EU, která nebude způsobilá zaniknout postupem analogickým k § 5 odst. 8 písm. b) Legis Ukrajina, pak žalobkyni náležitě poučí o jejím právu nechat si dočasnou či mezinárodní ochranu v dané hostitelské zemi zneplatnit a případných důsledcích pro přiznání dočasné ochrany v ČR, pokud by tak žalobkyně neučinila.
38. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Jelikož byla žalobkyně ve věci zcela úspěšná, uložil soud žalovanému zaplatit jí náhradu nákladů řízení. Náklady žalobkyně představují náklady zastoupení advokátem, kterému náleží odměna stanovená dle § 6 odst. 1, § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění od 1. 1. 2025, ve výši 4 620 Kč a paušální náhrada hotových výdajů stanovená dle § 13 odst. 4 téže vyhlášky, ve znění od 1. 1. 2025, ve výši 450 Kč za každý ze dvou úkonů právní služby (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby). Celkem náklady řízení činí 10 140 Kč. Pro úplnost soud uvádí, že od soudního poplatku byla žalobkyně osvobozena *ex lege* dle § 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. S ohledem na shora uvedené bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve třetím výroku tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 27. srpna 2025

Milan Tauber v.r.
předseda senátu